

Afscheid van vijf generaties

Tegenover mij zat Klaas, samen met zijn vader die vandaag was meegekomen. Klaas nam direct het woord en vertelde mij schijnbaar zonder emotie zijn verhaal. De bakkerij – al vijf generaties in de familie – waarvan hij als enige zoon de eigenaar was, zou verkocht moeten gaan worden. Direct na het laatste woord barstte hij in huilen uit. Zijn vader zat verslagen naast hem.

Onzekere levensverwachting

De artsen vermoedden dat er bij Klaas sprake was van een tumor in zijn hersenstam. Een biopt wilde hij niet vanwege het risico op een hersenbeschadiging. Ik vermoedde een andere

Ik vermoedde dat hij de definitieve diagnose wilde vermijden

reden, namelijk dat hij de definitieve diagnose wilde vermijden. Zolang Klaas nog geen zekerheid had over de diagnose kon hij vasthouden aan de hoop dat het een ontsteking betrof. Het was begonnen toen hij ineens moeilijk ging lopen en praten. De vermoeidheid nam toe en hij kon prikkels niet verdragen. De drukte in de bakkerij werd hem te veel en hij moest regelmatig de leiding overgeven. Medicatie hielp om de klachten wat te temperen.

Familiebedrijf

Het was niets voor hem om zich te moeten afzonderen vanwege stress. Klaas was een levensgenieter en harde werker. De bakkerij was zijn leven en zelfs zijn moeder werkte nog in de winkel. Als kind bedelde hij al om koekjes in de winkel waar hij inmiddels met zijn eigen gezin boven woonde. Van jongs af aan werkte hij mee in de bakkerij, die nog steeds een grote klantenkring had.

Joyce Vermeer

Steun en erkenning

En nu was het dan zover gekomen. Klaas liet toch een biopt nemen en de diagnose klopte zoals de arts had gedacht. De tumor was niet operabel. De bakkerij moest verkocht worden. Veel gesprekken stonden in het teken van deze zware beslissing. Het rouwproces van het komende verlies van zijn leven leek op deze manier vorm te krijgen. Vaak kwam zijn vader mee in het gesprek om Klaas te steunen. Daar was ik blij mee omdat ik hem kon betrekken als hulpbron en hem zelf ook steun en erkenning kon geven. Geregeld vroeg ik vader hoe het voor hem was. Vader was verdrietig en verslagen maar hield zich vaak groot voor zijn zoon, om hem niet te belasten. Het

was voor beiden een verlies van generaties levenswerk.

Een groots afscheid

Klaas zocht een koper die de cultuur en geschiedenis van de zaak in ere zou houden. Op zekere dag vonden ze iemand die de bakkerij helemaal onveranderd zou laten. De koop was snel rond en Klaas was opgelucht. De klanten lieten veelvuldig weten hoe betrokken ze waren. Het werd een groots afscheid voor de familie, buurt en klanten. Na een paar maanden was alles rond. Een enkele keer kwam Klaas nog in de bakkerij.

Allemaal anders

Na een tijd belde ik hem op. Hoe ging het? Klaas was even stil en vertelde toen gelaten dat het allemaal anders was gelopen. Vijf generaties werk was weg; de klanten waren weg en hij ging verhuizen omdat hij het niet meer kon aanzien. Aan zijn slechte gezondheid was niets te doen, daarin kon hij berusten. Maar de bakkerij... De nieuwe eigenaars hadden het helemaal veranderd en dat bleek voor Klaas het moeilijkste afscheid.

NOOT

Joyce Vermeer is systeemtherapeut bij het Helen Dowling Instituut in Bilthoven.